

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta
Helsinki

Viite: HE 66/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Linja-autoliiton lausunto liikennepalvelulain muuttamisesta

Pyydettyinä lausuntona Linja-autoliitto lausuu seuraavaa.

Lausuttavana oleva hallituksen esitys on osa laajempaa joukkoliikenteen järjestämisen ja hankintojen uudistamista. Linja-autoliikenteen näkökulmasta on keskeistä todeta, että Liikenne- ja viestintävirastolle tulevat uudet tehtävät, raideliikenteen uudet hankintamenettelyt sekä joukkoliikenteen rahoitus ovat olennaisia 2030-luvun joukkoliikenteeseen vaikuttavia tekijöitä.

Valtion joukkoliikenteen hankintatehtävien keskittäminen Liikenne- ja viestintävirastolle on periaatteellisesti tärkeä ja kauaskantoinen linjaus. Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset johtavat siihen, että viraston hankintamenettelyt ovat uudella tavalla vuorovaikutuksessa linja-auto- ja junaliikenteen hankinnoissa.

Linja-autoliitto on jo esittänyt virastolle toiveen siitä, että linja-autoliikenteen hankintoja kehitettäisiin samanlaisella tavoitteellisella otteella yritysvaikutusarviointineen kuin nyt ollaan tekemässä raideliikenteessä. Lakiehdotus mahdollistaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia junaliikenteen operointiin, jotka ovat nyt olleet kilpailun kohteena linja-autoliikenteessä. Näistä teemoista on käyty keskustelua viraston kanssa, jotta myös linja-autoyritykset voisivat olla mukana tarjoajina raideliikenteen hankinnoissa.

Eri liiketoimintasegmenttien erilaisuudesta on kuitenkin hyvä todeta se, että siinä missä junaliikenteen valtiollinen kalustoyhtiö on perusteltu tasapuolisten kilpailuedellytysten luomiseksi, vastaavaa tarvetta ei ole linja-autoliikenteessä. Linja-autojen kalustomarkkina on vähintään Euroopan laajuinen, missä valmistajat, rahoittajat ja linja-autoliikenteen harjoittajat muodostavat kilpaillun ja toimivan markkinan joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten hankintoihin.

Kokonaisuudessaan sääntelyn ja hallinnollisten järjestelyjen rinnalla joukkoliikenteen julkinen rahoitus ratkaisee 2030-luvun henkilökuljetuspalveluiden tarjonnan laajuuden ja laadun. Linja-autoliitto painottaa kustannustehokkaita palveluhankintoja, joissa linja-autoliikenne on erityisen kilpailukykyinen vaihtoehto myös täysin puhtaassa palvelutarjonnassa. Viraston hankintatoiminta vaikuttaa olennaisesti siihen, missä määrin ja millaisia linja-autoyrityksiä Suomessa on ensi vuosikymmenellä.

Mika Mäkilä
toimitusjohtaja